A „Magyar Vasutas"
szegedi fiókkiadóhivatala

Egyes szám ára 1 korona.

Szeged, 1920 julius 9. * Péntek * II. évfolyam 156. szám

A MUNKA

A SZEGEDI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS LAPJA

PROBLÉMÁK.

A szakszervezeti jog.

(Második közlemény.) *

Amiga nyugateurópai demokráciák igyekeznek külön törvényekkel biztositani a szakszervezkedés jogát, addig Középeurópa nagy államaiban: Németországban, Ausztriában és *Magyarországon* 1918 novembere előtt csak az általános egyesülési jog volt mértékadó a szakszervezetekre is, sőt azt ezekkel szemben igyekeztek minél rigorozusabban alkalmazni. A német ipartörvény eltörli ugyan a 60 as évek szervezkedési tilalmait, de óvakodik a szakszervezeteket törvényesen elismerni s ugy tesz, mintha nem látná meg azok jelentőségét. A szakszervezetek bejegyeztethetik ugyan magukat az egyesületi jegyzékbe, hogy jogi személyiséget nyerjenek, de ha a közigazgatási hatóság a *politikai jelleg* vádjával illet ilyen egyesületet, ugy mindenkor megakadályozhatják a jogképesség elnyerését. Ugyanis a *politikai szervezetek* igen szigoru megszoritások alá esnek s olyan természetü egyesülések müködésénél, mint a szakszervezetek, ha csak azok külön el nem ismertetnek, a közigazgatási hatóságok által könnyen magyarázható bele politika bizonyos határozatokba. Például politikának vehetik, ha az egyesület megvitatás alá vesz valamely szociálpolitikai törvényjavaslatot, vagy a hatóságokhoz fordul a munkaadóknak valamely törvénytelen eljárása miatt. Természetesen ezek a kicsinyes akadékoskodások nem voltak képesek meggátolni a német szakszervezetek hatalmas arányu fejlődését, annál kevésbbé, mert hiszen azok mellett őrt állott a német szociáldemokráciának egyre növekvő s egyre félelmetesebb erejü tábora.

Ausztriában német minta szerint szabályozták a szakszervezeti jogot, de az állami közigazgatás nem lépett föl velük szemben nagyon rigorozusan, mert hiszen az utolsó két évtizedben a zilált osztrák politikai viszonyok között a kormányok nagy mértékben rá voltak szorulva a szociáldemokrata párt bizonyos jóindulatára. Ugy Németországban, mint Ausztriában lényeges átalakuláson megy át napjainkban a szakszervezetek jogi helyzete, ami a megváltozott hatalmi viszonyok mellett egészen természetes. Nemcsak törvényesen garantálják a szakszervezkedés jogát, elismerik, hogy bérharcokban tagjaikat támogassák, hanem hivatalosan elismerik őket, mint a munkásság kizárólagos érdekképviseletét, szerepet juttatnak nekik az állami élet számos ágában, ami által legfontosabb bázisaivá válnak e két uj köztársaságnak.

A magyar államférfiak előtt is a régi német hivatalos jogi álláspont lebegett, amikor a szakszervezetekről, mint különleges alakulatokról nem akartak tudomást venni. Azonban itt az önkényes eljárásra sokkal tágabb tér nyilott, mert hiszen nálunk maga az egyesülési jog sem volt s nincs még ma sem törvényben lefektetve. Néhány belügyminiszteri rendelet szabályozza ezt a másutt államalkotmányokban lefektetett alapjogot, tehát a végrehajtó hatalomnak módjában áll tetszése szerint gyurni s magyarázni ez önmagaalkotta rendelkezéseket. A szakszervezetek ennélfogva soha sem érezhették magukat biztos talajon. A belügyminiszterek sorra oszlattak fel szakszervezeteket, amint azok müködése nem tetszett, rájuk fogván, hogy „politikával" foglalkoznak, pedig a munkásság, ezt elkerülendő, külön felállitotta a szakmai szabad szervezeteket, hogy lehetően kerülje a szakszervezetekbe való beavatkozását az államhatalomnak. Az európai kulturállamok között, amelyek határát a Balkán s Oroszország mesgvéjén huzzuk meg, vitán felül Magyarországon volt és van legkisebb mértékben szakszervezeti jog.

A munkásság politikai célkitüzéseiben első helyen szerepel a szakszervezeti jog elismertetése s ezt a törekvést mindenütt magukévá teszik már a meggondoltabb polgári politikusok is, átlátván, hogy azok előtt a hatalmas tények előtt, amiket a szakszervezetek világszerte jelentenek, lehetlen szemet hunyni.

* Az első közleményt lásd A Munka julius 8-iki számában.

Bethlen István gróf — dezignált miniszterelnök.

Egységes kormányzó pártot akar alakitani. — Megkezdte tárgyalásait a pártokkal.

A válság a pártvezérek mellékvágányairól végre a kibontakozás utjára terelődött. A kormányzó *Bethlen* István grófot megbizta azzal, hogy tárgyaljon a pártokkal, igyekezzék létrehozni az egységes kormányzó pártot és ha ez sikerül, alakitson kormányt. Bethlen vállalkozása elé azonban a kormányzó pártok — előzetes taktikai sakkhuzásaikkal — szinte leküzdhetetleneknek látszó akadályokat gördítettek. Ismeretes, hogy a kormányzó pártok intéző bizottsága jóelőre kimondotta, hogy csak *blokkbeli* politikust támogat, utóbb pedig a *koalició* fentartása mellett foglalt állást és közös programot dolgozott ki.

A kormányzó pártok utóbbi határozata nem teszi ugyan lehetetlenné pártonkivüli politikus megbizatását, de végeredményében ugyanazt a célt szolgálja, mint az intéző bizottság korábbi állásfoglalása. Kérdés most már: sikerül-e Bethlennek akciószabadságot szereznie a maga részére, le lehet-e győzni a hatalmi blokk szivós ellentállását, meg tudja-e tehát alakitani az egységes kormányzó pártot olyan program alapján, *amely az ország érdekeinek megfelelő.*

Nem sok kilátás van erre, bár *a helyzet kényszerüsége* és Bethlen határozottsága talán kimozdithatja a válságot a blokkvezérek hatalmi posványából. Ennek most már rövidesen el kell dőlnie. Tovább taktikázni vétkes könnyelmüség lenne. A magunk részéről mindamellett nem tudunk hinni abban, hogy számot vetnek az ország igazi érdekeivel. Minden nagyobb érdeklődés nélkül regisztráljuk tehát a válság eseményeit és igazán nem lepődnénk meg azon, ha ujra olyan megoldás következnék, amely *a válság rövid időre való elodázását* jelentené. Ismervén a pártokat, az lenne meglepetés számunkra, ha valóban azt tennék, amit az *ország érdekében* tenniök kellene.

A válságról és a politikai helyzetről egyébként az alábbi tudósitást adjuk:

Bethlen tárgyalásai.

Budapest, julius 8. A *Nemzeti Ujság* irja: A szerdai nap folyamán a kormányzó megbizást adott *Bethlen* Istvánnak a kabinet megalakitására. A dezignált miniszterelnök azzal az előföltétellel vállalta a megbizást, hogy megalakul az egységes kormányzó párt, amelyre az uj kabinet támaszkodhat. A tárgyalásokat ebben az irányban Bethlen gróf szerdán megkezdette, amennyiben tanácskozást folytatott *Dömötör* Mihály belügyminiszterrel, *nagyatádi Szabó* Istvánnal, *Rubinek* Gyulával és *sokorópátkai Szabó* Istvánnal. A tárgyalásokat csütörtökön folytatták.

A kisgazdapárt, amelynek tagjai éppen értekezletet tartottak, mikor a dezignált miniszterelnök a klubban megjelent, hogy a párt vezetőivel tanácskozzék, foglalkozott az uj alakulás kérdésével, állásfoglalását azonban csütörtökre halasztotta.

Budapest, julius 8. Az *Uj Nemzedék* jelenti: *Bethlen* István gróf — mint értesülünk — ma délelőtt hosszu kihallgatáson jelent meg a kormányzónál. A kijelölt miniszterelnök értesitette a keresztény nemzeti egyesülés pártját, hogy ma este 7 órakor látogatást tesz annak párthelyiségében és a vezető politikusokkal külön is megbeszélést óhajt folytatni, igy Haller István, Prohászka Ottokár, Vass József, Hencz Károly, Rakovszky István, Turi Béla, Pekár Gyula és Szmrecsányi György képviselőkkel.

Budapest, julius 8. *A Nap* irja: Bethlen István gróf, akit a kormányzó a kabinetalakitással megbizott, ma folytatta tárgyalásait. Vállalkozása alaföltételéül minden megbeszélésnél az egységes kormányzó pártot jelölte meg és csak ennek létrejötte után hajlandó a megalakult kormány élére állni.

A dezignált miniszterelnök tárgyalásaival párhuzamosan Horthy Miklós kormányzó ma fogadja nagyatádi Szabó Istvánt, akit tegnap is kihallgatása során fölszólitott arra, hogy a földbirtokreform megoldása tekintetében elfoglalt álláspontjáról tegyen irásos előterjesztést.

Ugyancsak a földbirtokreform kérdésében ma kihallgatásra járul a kormányzó elé Rubinek Gyula is.

Budapest, julius 8. A *Magyarország* irja: *Bethlen* István gróf a mai délelőttöt a keresztény párt vezetőivel való megbeszélésre szánta. Bethlen programja az egységes párt megalakitása, ha tehát ilyen alapon tárgyalásai nem vezetnének eredményre, akkor még ma visszaadja megbizatását a kormányzónak. A kérdés tehát az, hogy a két kormányzó párt föladja-e eddigi álláspontját és hajlandó-e az uj pártalakulást végrehajtani. A keresztény párt hangulata szerint erre kevés a reménység. Viszont a kisgazdapártban megvan a hajlandóság. Ugy a kisgazdapárt, mint a keresztény párt vezetősége ma délután 5 órakor fontos tanácskozást kezdett, amelyen állást foglalnak ugy az egységes kormányzó párt, mint Bethlen vállalkozása ügyében.

A dezignált miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest, julius 8. *Az Ujság* munkatársának *Bethlen* István gróf dezignált miniszterelnök a következőket mondotta:

— Voltaképpen nem történt formális dezignálás, nem kaptam határozott megbizást a kabinetalakitásra, csupán az a föladatom, hogy érintkezésbe lépjek a pártokkal. Ebben az irányit, hogy válságos helyzetben van az ország, másrészt azért teszem meg ezeket a lépéseket, mert nevem ismételten fölmerült a válsággal kapcsolatban.

Budapest, julius 8. A *Pesti Hirlap* irja: A disszidensek a szerdán este tartott értekezletről jelentést adtak ki, amely szerint a párt küldöttei beszámoltak arról, hogy a pártközi albizottság tegnap esti ülésén állást foglalt az ellen az akció ellen, amelyet egy többségi kormányzati párt alakitása iránt nagyatádi Szabó István, Dömötör Mihály és Gömbös Gyula inditottak meg és hogy az

albizottság a két kormányzó párt között eddig fennállott koalició további fentartásának álláspontjára helyezkedett. Minthogy a disszidensek a két pártból éppen azért váltak ki, mert a koaliciós kormányzat az eddigi tapasztalatok szerint nem bizonyult képesnek a nemzet nagy, aktuális problémáinak megoldására, azért a disszidensek a koalicióban nem vehetnek részt.

Uj képviselők.

Budapest, julius 8. (*Politikai Tudósító.*) A keresztény-keresztyén kisgazda- és földmivespárthoz beérkezett jelentések szerint Battonyán *Csernus* Mihály keresztény nemzeti egyesülésparti győzött *Kiss* Menyhérttel szemben. Nagylakon *Kardos* Noé kisgazdát választották meg. Székelyhidán pótválasztás lesz *Orbók* Atilla pártonkivüli kisgazda és *Fehér* János kisgazda között.

A város és az államrendőrség.

Az államrendőrség megalakitásával a városi rendőrség ketté választódott. Egyik részét átvette az államrendőrség, a másik része és pedig a nagyobb része a város szolgálatában marad. A kettéválasztásra irányuló aktiv tevékenységek most indultak meg a város és az államrendőrség vezetősége között.

A városra nem csak nagy munkát, hanem nagy anyagi gondokat is hárit a különválasztás. Az államrendőrség hatáskörébe csak a bünügyek, a kihágási ügyek egy része, a bordélyügyek és egyelőre a cselédügyek tartoznak. A többi összes ügyek intézését a városnak kell továbbra is intézni. Erre egy, a budapesti központi elöljáróságokhoz hasonló szervezetet kell a városnak létesiteni, amelynek elhelyezése és berendezése sulyos kiadásokkal jár. A város szolgálatában megmaradt rendőri személyzet közül *Szakáll* József dr.-ra bizhatnak az uj városi ügyosztály vezethtését. Szakáll kapitány azonban várakozási állományban van, ugy hogy a városnak most uj rendőrtiszti személyzetről is kell gondoskodni.

Az uj ügyosztály tervezetét *Taschler* Endre főjegyző dolgozza ki és ő terjeszti elő a tancsnak és a közgyülésnek elfogadás végett.

KORZÓ - MOZI

Telefon:
Igazgatóság 455. Pénztár 1—85.

Pénteken, szombaton, vasárnap.
Julius hó 9-én, 10-én, és 11-én.
A francia filmgyártás remeke.

Niobe asszony.
Dráma négy felvonásban.

Osztrigás hercegnő.
Vigjáték négy felvonásban.

Előadások: hétköznap 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Németország nem akar revanshábort.

A németek javaslata a leszerelésről — A kártérités. — A spaai tanácskozás.

London, julius 8. (A MTI. szikratávirata.) A spaai értekezletről a következő hivatalos értesitést adták ki:

Amikor *Gessler* honvédelmi miniszter és *Sect* tábornok, akiket Berlinből sürgősen Spaaba hivtak, megérkeztek, az értekezlet julius 6-án délután 4 órakor ülést tartott és nyomban rátért a békeszerződés katonai, tengerészeti és léghajózási határozmányai végrehajtásának megvitatására. Legelőször is meghallgatták a honvédelmi miniszter általános jelentését a katonai határozmányok végrehajtásáról, amelyet *Simons* német külügyminiszter némi magyarázatokkal egészitett ki. A német képviselők előadásából kitünik, hogy a német kormány Németország gazdasági helyzetével igyekszik igazolni azt, hogy a békeszerződés katonai, tengerészeti és légügyi határozmányainak végrehajtására különösen a létszám leszállitása tekintetében késedelmet szenvedett.

Delacroix belga miniszterelnök, majd *Lloyd* George angol miniszterelnök rámutattak annak szükségességére, hogy a német kormány kötelezettségei végrehajtására végleges határidőt mondjon, ha őszinte kivánsága, hogy a békét biztositsa és bizalmat keltsen. Lloyd George arra kérte a német küldötteket, hogy erre vonatkozóan a legközelebbi ülésen tegyenek részletes előterjesztést.

Végül *Fehrenbach* német kancellár kijelentette, hogy a német nép zöme békés érzelmekkel van eltelve és *teljesen távol áll minden revanseszmétől.*

A legközelebbi ülést julius 7-én délután fél 4 órára tüzték ki, amikor meghallgatják a német kormány válaszát a Lloyd George által előterjesztett kérdésre.

Bécs, julius 8. (MTI.) A *Neue Freie Presse*-nek táviratozzák Spaaból: A német kormány konkrét javaslatot tett a tegnapi gyülésen a német leszerelésről. A javaslat szerint a német hadsereget egy és egynegyed éven belül fokozatosan leszállitják százezer főre.

Bécs, julius 8. (MTI.) A *Neue Freie Presse*-nek jelentik Párisból: Az *Intransigent* Spaaból kapott jelentése szerint a német delegátusok kijelentették, hogy a legnagyobb összeg, amelyet Németország fizethet, 50 milliárd arany márka. Ha azonban Németország a munkaerő dolgában könnyitéseket kaphat az ántánttól, 60 milliárdig fokozhatja fizetőképességét.

Bécs, julius 8. (MTI.) A *Neue Freie Presse* jelenti Spaaból: Ugy tudják, hogy a spaai konferencia befejezése után Brüsszelbe összehivandó nemzetközi pénzügyi konferenciát októberre halasztották el.

Bécs, julius 8. (MTI.) *A Neue Freie Presse* jelenti Berlinből: Spaaból jelentik: *Millerand* a francia ujságirók előtt kijelentette, hogy a konferencia munkája gyorsan fog haladni. Spaaban csak az alapelveket fogják meghatározni, a részletekről csak később tanácskoznak. E beszélgetés alkalmával Millerand a német delegátusokat is jellemezte. A német hadügyminisztert jóindulatu embernek mondotta, a külügyminisztert pedig ügyes diplomatának. *Fehrenbach* becsületes sáfár benyomását kelti. Millerand a legnagyobb optimizmussal néz a konferencia eredménye elé.

Stromfeld Aurél ügyének tárgyalása.

Budapest, julius 8. Az *Uj Nemzedék* irja: A hadbiróság folytatta *Stromfeld* ügyének tárgyalását. Ezuttal elsőnek *Lorx* Viktor vezérkari ezredest hallgatták ki, aki elmondta, hogy Stromfeldet kitünő katonának tartja, azonban hibája mérhetetlen becsvágya, amely annak is oka volt, hogy a vörösökhöz csatlakozott. Augusztus 2-án, a kommün bukása után, Stromfeld együtt müködött Haubrichékkal. Kétségtelenül érdeme van a rend fentartása körül.

Mérey László vezérkari százados: Stromfeld, mint a Ludovika-Akadémia parancsnoka, megtiltotta az istentisztelet tartását, belépett a szociálista pártba és végül anarchista előadást tartott.

Csajkovics Károly alezredes a hadügyminisztériumban együtt dolgozott Stromfelddel. Kijelentette, hogy a maga részéről nem tartja őt kommunistának. Ő is részt vett azokban a törekvésekben, amelyeknek az volt a céljuk, hogy rendes hadsereget teremtsenek az akkori csürhe helyére. A katonatanácsról és Pogányról Stromfeld mindig elitélőleg nyilatkozott.

Werth alezredes előadta, hogy junius vége felé Stromfeld fölvonultatta maga előtt a csapatokat és beszédet intézett hozzájuk, amelyben a nemdolgozó polgárok ellen foglalt állást és éltette a proletárdiktaturát. Ezt a beszédet több helyen is elmondotta. Megelőzőleg a legnagyobb bizalommal viseltetett Stromfeld iránt, mert addigi magánbeszélgetései mindig kommunistaellenesek voltak.

Stromfeld tagadja, hogy ilyen beszédet bárhol is tartott volna. Ellenben igenis megtörtént, hogy az ő beszédének ellensulyozására Vágó népbiztos kilépett az erkélyre és nagy beszédet mondott.

Szabó Papp Károly vezérkari őrnagy, amikor Kassát és Eperjest junius második felében elfoglalták, betegen hazautazott Budapestre, Gödöllőn másfél óra hosszat beszélgetett Stromfelddel, aki közölte vele, hogy az I., IV. és VI. hadosztállyal bármely pillanatban ki lehet tüzetni a piros-fehér-zöld zászlót. Akkor már a munkások 80 százaléka nacionálista volt és gyülölték a népbiztosokat.

Nagy Vilmos vezérkari százados elmondja, hogy Stromfeld lelkesen támogatta a székely-különitmény felállitását.

Schreiter László hadnagy részletesen elmondja azt az állapotot, ami a vörös fronton volt. A junius 24-iki ellenforradalom napján este kijöttek a népbiztosok Stromfeldhez Gödöllőre. Ekkor a tisztek összebeszéltek, hogy kézigránátot dobnak a szobába. Már az ablak alatt állottak, de eszükbe jutott, hogy az ezredes ur is ott van, akit ők annyira szeretnek és nem akarták, hogy ő is a népbiztosokkal együtt elpusztuljon, ezért inkább lemondtak tervükről. Másnap Stromfeld betegen feküdt, a tanu bement hozzá és elmondotta neki a tegnapi tervet. Stromfeld hosszasan ránézett a tanura és ezeket mondotta: Fiam, ha tudtátok, hogy mi a helyzet, miért nem tettétek meg. Helytelenül cselekedtetek, miért kiméltetek engem.

Ragály István pénzügyőri szemlész Stromfeld szökéséről és elfogatásáról tett vallomást. Elmondja, hogy Stromfeld a legelső kérdésre megmondta, hogy ő a volt vörös vezérkari főnök és kérte, hogy lőjje inkább agyon, vagy pedig engedje szabadon.

Zamoréczy őrnagy-hadbiró: Hangoztatta-e ön előtt az alezredes ur, hogy élete veszélyben forog?

Rógály: Hangoztatta és azt mondotta, hogy a Héjjas-különitmény üldözi.

Az elnök a tárgyalás folytatását holnapra halasztja.

Fölrobbant lőporgyár.

Dijon, julius 8. (MTI.) A wongesi lőporgyár 4 épülete ma reggel a levegőbe repült. A robbanásnak eddig 50 áldozata van, köztük 10 halott. 15 kilométer körzetben minden ablaktábla bezuzódott.

Magyar hadifoglyok érkeztek.

Bécs, julius 8. (MTI.) A düsseldorfi hadifogolyelosztó állomásra ujabban 97 magyar hadifogoly érkezett.

Julius 16-án ratifikálják a saint-germaini békét.

Budapest, julius 8. Párisból jelentik *Az Est*-nek (Havas.): A nagykövetek konferenciája julius 16-ra tüzte ki a saint-germaini békeszerződés ratifikáló okiratainak kicserélését.

Dugonics-kertmozi

Igazgató: Vass Sándor. Telefon: 94.

Csütörtökön és pénteken.
A szezon legnagyobb szenzációja
A filmművészet páratlan produkeiója.

ZYTTE.

Szenzációs slágerdráma 4 felvonás.

Mindenütt páratlanul álló sikert aratott ez a világsláger.
Előadások este kilenc órakor.

HIREK.

— **A városi pénzek kulturszerepe.** A muzeum igazgatója beadványban arra kérte a város tanácsát, hogy utaljanak a muzeum részére 100—100 darabot a bevont, különböző értékü városi szükségpénzekből. Az igazgató értesülései szerint ugyanis a szükségpénzekkel a muzeum számára igen előnyös cserét lehetne eszközölni külföldi városokkal, amelyek szintén szükségpénzeket bocsátottak ki. A város tanácsa eleget tett a kérelemnek s elrendelte a kért szükségpénzek kiutalását.

— **Szombaton indul az első személyszállító hajó.** A tiszai hajózás néhány napja megkezdődött, de egyelőre csak a Tiszán fölfelé lehet utazni. Az első személyszállító hajó szombaton délután két órakor indul és azután minden héten háromszor fog közlekedni és pedig hétfőn, szerdán és szombaton. Érkezni ugyanezeken a napokon reggel 8 órakor érkezik hajó. Jegyeket az indulás előtt az Ipar-utca 1. szám alatt lehet váltani.

— **Egy hasznos pont.** A város tanácsa bérbe adta a korzó déli sarkán levő háromszögelés pontot. A háromszögelési pontot jelző asztalszerü vasoszlop nagyon alkalmas a perces és egyéb kosarak elhelyezésére. A multban öt korona évi bért fizettek érte, az idén három virágárus asszony versenyzett a pontért s ugy egymásra licitáltak, hogy 100 koronára ugrott fel az évi bérösszeg.

— **Sportbizottság.** A sportegyesületek annyira elszaporodtak, hogy a város képtelen megfelelő helyet biztositani számukra. A polgármester most egy sportbizottság alakitását rendelte el, amelynek a kerületi körletparancsnok, a polgármester és az egyes sportegyesületek delegáltjai lesznek a tagjai. A sportbizottság a sporttelepek elnyerésére irányuló kérelmeket fogja letárgyalni.

— **Tandijemelés.** A városi zeneiskola igazgatósága javaslatot nyujtott be a tanácsnak, amelyben az iskola beiratási és évi tandiját 250 koronáról 400 koronára ajánlja fölemelni. A város tanácsa pártolólag terjeszti a javaslatot a közgyülés elé.

— **Törvényszéki hirek.** *Pókay* Elek táblabiró tanácsa ma délelőtt kétévi börtönre itélte *Faragó* János kocsist azért, mert *Sándor* Lajos hentestől két lovat, kocsit és szerszámokat ellopott és Szabadkán eladta. Ugyancsak Pókay tanácsa lopás miatt kéthónapi börtönre itélte *Derényi* Miklóst, aki özv. *Derestyán* Jánosnétól nagymennyiségü élelmiszert ellopott

A katonaság lefoglalta az ujszegedi üres lakásokat.

A lakáshivatal beszüntette az ujszegedi lakások kiutalását. — Az eddigi kiutalások érvénytelenek.

A lakáshiánnyal kapcsolatban élelmes emberek azzal a beadvánnyal fordultak a lakáshivatalhoz, hogy Ujszegeden utaljanak ki lakásokat a részükre. A kérvényezők meg is jelölték a villákat, ahol lakni akarnak és miután a lakáshivatal megállapitotta, hogy a villák tulajdonosainak Szegeden állandó lakásuk van, az ujszegedi lakásokat kiutalták a kérvényezőknek. A lakáshivatal döntését a másodfoku biróság jóváhagyta és a boldog lakástulajdonosok csak azt az időt várták, hogy a szerbek kiüritsék Ujszegedet és beköltözködhessenek a lakásukba.

Az ujszegedi lakásrekvirálásoknak természetesen hire ment és a lakáshivatalt valósággal elárasztották ilyen irányu kérelmekkel. A kérvényezők között voltak olyanok is, akik szegedi lakásukat a lakáshivatal rendelkezésére bocsátották azzal a föltétellel, hogy ha részükre a lakáshivatal Ujszegeden megfelelő lakást kiutal. A lakáshivatal teljesitette a kérésüket, szegedi lakásukba menekülteket helyezett el, Ujszegeden pedig megfelelő lakást utalt ki. A terv keresztülviteléről azonban a lakáshivatal nem gondoskodharott, miután Ujszeged megszállás alatt áll és igy meg kellett várni azt az időt, amikor a szerbek kiüritik.

Közben az ujszegedi üres lakásokról a körletparancsnokság is tudomást szerzett és átiratban értesitette a lakáshivatalt, hogy az *Ujszegeden levő üres lakásokat a hadsereg részére lefoglalja.* A lakáshivatal tudomásul vette a körletparancsnokság átiratát, beszüntette a további lakáskiutalásokat és a közben kiutalt lakások bérlőit értesitette, hogy miután a katonaság lefoglalta az ujszegedi lakásokat, a kiutalás érvényét veszti.

Az érdekeltek — akik ilyformán két lakás közül a pad alá estek — bejelentették a lakáshivatalnak, hogy az Ujszegeden kiutalt lakásukról lemondanak azzal a föltétellel, ha a szegedi lakásukba időközben elhelyezett menekülteket eltávolitják. A lakáshivatal az ilyen irányu kérelmeket természetesen *elutasitotta* azzal a megokolással, hogy ha a menekültek eddig megférték a bérlőkkel egy tedél alatt, ezután is meg fognak férni. Igy történt aztán az, hogy a megszállás, amely sok embort hajléktalanná tett, legalább néhány embert lakáshoz juttatott, viszont ha a katonaság egy része elhelyezést nyer Ujszegeden, a városban levő nagy lakásinség minden esetre enyhülni fog, miután Ujszegeden több száz családot lehet elhelyezni.

— **Lakásügyi tárgyalások Felsőtanyán.** *Simkó* Elemér dr., a lakáshivatal elnöke arról tett jelentést a tanácsnak, hogy a Felsőtanyáról történt lakásigénylések és lakbérleti tárgyalások egyre szaporodnak. A lakáshivatali elnök azt javasolja, hogy a tanács munkatakarékosság szempontjából helyszini tárgyalásokat rendeljen el. Kéri egyben a tanácsot, hogy bizottsági tagokul felsőtanyai polgárokat nevezzen ki. A tanács teljesitette a kérelmet s megállapitotta a bizottság napidiját.

— **A katonai ügyosztály a miniszterhez.** A legutóbb bevonult katonakötelesek között sokan vannak olyanok, akiknek a törvény által előirt kedvezmények (pl. szabadság) nem járnak ugyan, de sok oly körülmény szól mellettük, amelyek méltányossá teszik számukra a kedvezményeket. A szegedi katonai ügyosztály most föliratot intézett a honvédelmi miniszterhez, amelyben intézkedést kér arra, hogy a méltányos körülmények figyelembevételével a rendeletektől eltérően biztosithatnak-e kedvezményeket az azt megérdemlőknek.

— **Automobilszerencsétlenség.** Ma reggel a Margit-szigeten sulyos automobilszerencsétlenség történt. *Elek* Sándor dr., a Magyar-Olasz Bank igazgatója autón jött a szigetről. Az autó teljes gyorsasággal haladt és a soffőr nem vett észre egy kanyarulatnál egy kiálló oszlopot, amelynek teljes erejével nekirohant. Az igazgató kirepült a kocsiból, a kövezetre zuhant, amelyen sulyos koponyatörést szenvedve eszméletlenül terült el. A mentők a Pajorszanatóriumba vitték. Életbenmaradásához kevés a remény.

x **Két nagyszabásu mozgóképet** mutat be péntektől vasárnapig egy előadás keretében a Korzó-mozi. Az egyik egy négyfelvonásos kacagtató bohózat: *Osztrigás hercegnő.* A másik: *Niobe asszony*, egy, az antik tragédiákkal vetekedő, művészi kivitelü francia filmdráma, amelynek multheti bemutatója Budapesten a legnagyobb siker jegyében folyt le.

— **Adomány a menekülteknek.** A Magyar Kender- és Lenipar r.-t. a vagonlakó menekülteknek egy kocsi kalarábét adományozott. Az adományt a vagonlakók között szétosztották. Az adományért ez uton mond köszönetet a menekültek nevében a menekültügyi kirendeltség.

— **Drága a vásárhelyi tej.** A kihágási biróság ma délelőtt árdrágitás miatt 70 koronára büntette *Szücs* Margit vásárhelyi leányt azért, mert a tej literjét kilenc koronáért árusitotta.

x **A Szegedi Közuti Vaspálya Részvénytársaság** a mai napon tartotta meg az 1918. és 1919. évi együttes közgyülését *Weiner* Miksa elnöklete alatt, amelyen az előterjesztett mérleget, nyereség- és veszteség-számlát tudomásul vették és azok alapján a fölmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadták. *Kelemen* Béla részvényes, a részvényesek nevében meleg hangon bucsuzik a 35 éve mint igazgatósági tag és elnök müködő és most nagy korára való hivatkozással visszalépő Weiner Miksától és kéri, hogy jóakaratu támogatásában a vállalatot továbbra is részesitse. A közgyülés Weiner Miksa kir. tanácsosnak kiváló érdemeiért hálás köszönetet szavazott és elhatározta, hogy érdemeit a közgyülés jegyzőkönyvében megörökiti. A vállalat igazgatóságába uj tagokként választattak be *Kelemen* Béla ny. főispán, v. kerületi kormánybiztos, *Pálfy* Dániel nemzetgyülési képviselő, *Végman* Ferenc dr., az ügyvédi kamara elnöke, *Vermes* Béla földbirtokos, *Rosenfeld* Nándor, a vállalat vezérigazgatója, *Leon* Cassel, *Oscar* Guastella, *Lucien* Jaulet és Gustav von Golder Brüssel, felügyelő-bizottsági tagokként *Hirsch* József dr. Máv. üzletvezető-helyettes, *Wagner* Ferenc kereskedő, *Tóth* Imre dr. ügyvéd és *Biró* Jenő, a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég főkönyvelője. A közgyülést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság elnökévé Kelemen Béla dr. ny. főispán v. kerületi-kormánybiztost, alelnökül Vermes Béla földbirtokost és jogtanácsossá Szivessy Lehel dr. ügyvédet választották meg. Az igazgatóság örömmel vette tudomásul a vállalat főrészvényeseinek amaz elhatározását, hogy a vasutüzem irányitásával és közvetlen ellenőrzésével a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára céget bizta meg.

DUGONICS - MOZI

Szegedi Napló ház: Telefon 165 és 15—09
Igazgató: Vas Sándor.

BOROSS GEZA
és társulatának

julius hó 10. és 11-iki, szombat és vasárnapi vendégszereplése.

MÜSOR:

1. **Gyula nem akar.** Vigjáték egy felvonásban, irta: Zágon. Személyek: Kabos Gyula Sándor József.
2. **Sóvári Margit** magánszámai. A „Royal-kabaré" tagja.
3. **Vélemény dógába.** Tréfa egy felvonásban, irta: Zágon. Személyek: Boross Géza Sándor József.
4. **Eleky Anny** táncszámai. A „Royal-orfeum" táncprimadonnája.
5. **Tegezés.** Karinthy tréfája. Személyek: Boross Géza Sándor József Kabos Gyula.
6. **Sándor József** magánszámai. Az „Apolló-kabaré" tagja.
7. **Fehér és fekete.** Vigjáték egy felvonásban, irta: Szenes. Játszák: Boross Géza Sándor József Szász Ilona Sóvári Margit **Szünet.**
8. **Cserebogár.** Blüett, irta: Harmath Imre. Személyek: Boross Géza Kabos Gyula Eleky Anny.
9. **Szász Ilona** szólószámai. Kabaré művésznő.
10. **Tánc-duett.** Táncolják: Eleky Anny Kabos Gyula.
11. **Boross Géza** magánszámai. Az „Andrássy-uti szinház tagja.
12. **Vezéreikk.** Személyek: Boross Géza Kabos Gyula Szász Ilona Sándor József.

A zeneszámokat Pallós Tivadar az „Andrássy-uti szinház" tagja kiséri.

Helyárak: 20·—, 15·—, 10·— 6·— kor. és a 20 százalék vigalmi adó.

Előadás kezdete este 9 órakor.

— **Tőzsde.** Zürich, julius 8. (Zárlat.) Berlin 14.80, Hollandia 197, Newyork 5.56, London 21.96, Páris 47.70, Milano 37.25, Prága 12.70, Belgrád 31.50, Zágráb 7.75, Budapest 3.60, Varsó 3.25, Bécs 3.90, osztrák korona 4.

x **Holnap szép, nivós estéje lesz** a Dugonics-mozinak. Az eddigi pompás müvészesték száma kettővel szaporodik: Boross Géza és kitünő társulata lép föl szombaton és vasárnap a Dugonics-moziban. *Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók* 20, 15, 10, 6 kor. és a 20 százalékos vigalmi adé-árban.

Az uj osztrák kormány bemutatkozása.

Bécs, julius 8. A nemzetgyülés tegnapi ülésén legelőbb is a főbizottság javaslatát olvasták fel az uj államtitkárok és alállamtitkárok választásáról. A főbizottság 12 államtitkár és négy alállamtitkár megválasztását javasolja. Ezután elrendelték a névszerinti szavazást. Elnök ezután felfüggeszti az ülést, hogy a megválasztott uj kormány tagjai a tárcák elosztása végett tanácskozhassanak. Az ülést délután 3 órakor folytatták. *Seitz* elnök bejelentette, hogy a kormány az ő elnöklésével ülést tartott és elvégezte a tárcák elosztását. A kormány elnöke és az államkancellária vezetője *Mayer* dr. lett, aki tárcanélküli államtitkári minőségben az alkotmány és a közigazgatás reformjainak előkészitő munkáját is végzi. Helyettes a kormányelnökségben és a kancellária vezetésében *Hannusch* államtitkár. Belügyi és közoktatásügyi államtitkár *Breisky*, közoktatásügyi alállamtitkár *Glöckel* lett. A vallásügyi hivatal vezetésével *Niklas* alállamtitkárt bizták meg. Az igazságügyi hivatal vezetését *Roller* dr., a pénzügyit *Reisch* dr., a mezőgazdaságit *Laueil*, az iparkereskedelmi és épitésügyi hivatalét *Heiml* vezetésére bizták. A szocialista közgazdasági hivatalnak vezetője Hannusch, alállamtitkára *Resch* lett. A közegészségügyi hivatal vezetését *Tandler* dr.-ra bizták. A külügyi hivatal vezetője Reisch dr., a kereskedelemügyi hivatalé *Deutsch* dr., a közélelmezési hivatal vezető államtitkári állását egyelőre nem töltik be. A közlekedési államtitkár *Posta* dr. lett. Tagja továbbá a kormánynak *Ellenbogen* dr. államtitkár is, mint a szocialista bizottság elnöke, aki más tárcát nem is kap a kormányban. Ezután Mayer dr. államtitkár szólalt föl. Kijelentette, hogy a kormány föladata első sorban az, hogy szigoruan megtartsa és végrehajtsa az érvényben levő törvényeket, megóvja a törvényességet, szigoru tárgyilagossággal intézze a közigazgatás ügyeit. A kormány föladata lesz a békés és tiszta választások elintézése, amit a legnagyobb pártatlansággal fog elvégezni.

Bauer dr. szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy pártja teljesen föntartja magának a cselekvés szabadságát, ő és párthivei a legteljesebb mértékben biznak a kormányba kiküldött társaikban. Az államtitkárokkal és alállamtitkárokkal szemben való állásfoglalásukat azonban mindenkor az illetők tetteitől teszik függővé. Bauer dr. után a többi pártelnökök szólaltak föl.

Az orosz hadsereg előnyomulása.

Rovno elesett. — A csehek óvintézkedései. — Losoncon megalakult a direktórium. — Esik a lengyel valuta.

Varsó, julius 8. (MTI.) A lengyel vezérkar julius 6-iki jelentése. Az északi szakaszon a bolsevikiek folytatják támadásaikat. Állhatatos védekezésünk arra kényszeritette az ellenséget, hogy a visszavonuló osztagainkra gyakorolt közvetlen nyomást megszüntesse. Polézia területén elkeseredett harcok, amelyek főképp a vidék északi szakaszán, a Berezina alsó folyásánál a feszültség legnagyobb fokára emelkedtek. *Egy lovas hadsereg osztagai támadással elfoglalták Rovnot* és osztagaink kénytelenek voltak visszavonulni.

Páris, julius 8. (A MTI. szikratávirata.) *A lengyelek harctéri helyzete nagy aggodalommal tölti el az ántánt-hatalmakat.* A legutóbb érkezett ujságok rendkivül komolynak tüntetik fel a helyzetet és ha erős tulzásokat foglaltak is néha angol ujságnak abban a szenzációthajhászó hIradásában, hogy a lengyelek felajánlották volna a fegyverletételt, annyi minden esetre tény, hogy az ántántnak *komolyan meg kell fontolnia a helyzetet*, amely azzal állt elő, hogy a lengyel haderővel szemben az orosz seregek tulsulyban vannak.

Budapest, jul. 8. A *Pesti Hirlap*nak jelentik Balassagyarmatról Vácon át: Értesülésünk szerint a Nógrád vármegye területén elhelyezett két és fél hadosztály cseh gyalogság és egy zászlóalj cseh lovasság parancsnoka a cseh hadsereg főparancsnokától szigoruan bizalmas parancsot kapott a Prágából küldött kurir által, hogy 48 órán belül mindenféle podgysszt és hadi anyagot beljebb eső területre szállitsanak. Tegnap 5 órakor kapták meg ugyanezt az értesitést az alantas parancsnokságok, amelynek értelmében az egyes helyeken elhelyezett katonaság már is visszavonulóban van. A hadi anyagot és egyéb fölszerelési tárgyakat végnélküli automobiloszlopokban szállitják hátrafelé.

Budapest, julius 8. A *Pesti Napló* irja: Miskolcról ma Budapestre érkezett előkelő állásu uri ember, aki a cseh kormány közegekkel hivatalosan érintkezett, a következő rövid mondattal jellemezte a csehországi politikai helyzetet:

— A csehek most ugyanott tartanak, ahol a magyarok a Károlyi-uralom alatt 1919. február végén. Nemsokára ők is ott lesznek, ahova szerencsétlen hazánk 1919. március 21-én jutott el. Lehet, hogy három hét mulva, lehet, hogy hamarább. Losoncon direktórium alakult, valamint Selmecbányán és környékén is.

Bécs, julius 8. (MTI.) A *Neue Freie Presse* jelenti, hogy az orosz csapatok előnyomulásáról és Rovno elfoglalásáról elterjedt hirek miatt a lengyel valuta árfolyama rohamosan esett. A varsói kifizetés hónapok óta nagyobb volt az osztrák koronánál. Átmenetileg 130 százalék volt és még tegnap is 102 százalékkal jegyezték. A hivatalos jegyzés tegnap a varsói kifizetésre 95—105 osztrák korona volt, mire tiz százalék esés következett be, ugy hogy az árfolynm 85 100 koronára esett. Az orosz győzelmek hire miatt a petróleumértékek árfolyama is 5000 koronával esett.

Pénteken folytatják a népbiztosok bünpörének tárgyalását.

Izgatásért följelentették az egyik védőt.

Budapest, julius 8. Az *Uj Nemzedék* irja: A népbiztosok bünügyében ma nem tartottak tárgyalást. Az elnök *Szánthó* dr., a hirtelen elhunyt védő temetése miatt és hogy a védőknek a kormányzótanácsi jegyzőkönyvekbe és egyéb iratokba betekintést adhasson, a tárgyalás folytatását a mai nap kihagyásával péntekre halasztotta.

Budapest, julius 8. *Az Uj Nemzedék* irja: *Trajtler* Elemér dr. ügyvéd, nyug. államrendőrségi kapitány följelentette a főkapitányság államrendészeti osztályánál *Blauner* Mór dr. ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara főtitkárát izgatás miatt. A följelentés idézi Blaunernek a népbiztosok tárgyalásán tett kijelentését, amely nyilt dicsérete a tanácsköztársasági rendszernek és megemliti, hogy Blauner mindig a radikális pártnak volt tagja. A Károlyi-kormány idején a főváros intéző bizottságának tagjává nevezték ki és idézett mondásával védői immunitása palástjában akart biztató kijelentést tenni a radikális zsidó kommunista hitsorsosok felé.

Nem a vas a hibás. Az ember a hibás. Mert az egyformán tud a vasból szuronyt is meg ekét is készitni.

SZAKMOZGALOM

A szakszervezetek utján . . .

Herkner tanár ismert szociálteoretikus a szakszervezeti mozgalomról már évekkel ezelőtt igy nyilatkozott: „Az előitélet nélküli szemlélők megegyeznek abban, hogy a munkások önálló, szabad és egyenértékü emberekké való nevelése érdekében senki és semmi sem teljesitett annyit, mint a szakszervezeti mozgalom.“ Wolfgang Heine német birodalmi képviselő 1900-ban egy müncheni népgyülésen ezeket mondta: „A szakszervezetek emelik a kulturnivót. Több bér — több hatalom! Jobb bánásmód, kevesebb elnyomás a munkás lelkét emeli. Vannak emberek, akik ezt csekélységnek mondják és mégis ez az ut az, amelyen a társadalom átformálódik.“

—

A nőmunkáscsoport julius 11-én, vasárnap este 6 órakor a Kis-kaszinóban értekezletet tart.

A szabómunkások és munkásnők befizető órái hétfőn és csütörtökön este 6—8-ig, vasárnap pedig délelőtt 10—12 óráig a Kis-kaszinóban.

Az ifjumunkások pénztárórái a jövőben nem vasárnap délelőtt, hanem vasárnap délután 4—6 óráig a Kis-kaszinóban tartatnak.

A német tanfolyam a Kis-kaszinóban nem folyó hó 11-én, vasárnap, hanem e hónap 13-án, kedden este 7 órakor kezdődik. A hallgatók hozzanak magukkal szótárfüzetet és ceruzát.

A munkáskönyvtár megnyilt. Könyvtári órák hétköznapokon szerdán és szombaton este 6-tól 8-ig, továbbá vasárnap délelőtt 10-től 12 óráig. Csak a rendben levő szakszervezeti vagy párttagsági könyv fölmutatására lehet könyvet vételezni.

Vasutasok. A „Magyar Vasutas“ beigért házhoz kézbesitése és az előfizetési dijaknak ugyanott való beszedése leküzdhetetlen anyagi és technikai nehézségekbe ütközik. Felkérjük ennélfogva előfizető elvtársainkat, hogy az előfizetési dijakat *a fiókkiadóhivatalnál fizessék be.* A fiókkiadóhivalal irodája Pacsirtautca 31. szám alatt, a Módos-féle vendéglőben van. Hivatalos órák hétköznapokon délelőtt 10—12 óráig délután 4—7 óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 10—12 óráig. Telefon: 2—54. Vasutas elvtársak! Még áldozatok árán is tartsatok ki a ti szociáldemokrata szaklapotok mellett!

Mértani és számtani gyakorlati tanfolyam nyilik folyó hó 13-án, kedden a Kis-kaszinóban az épitő szakmába (ácsok, kömivesek) tartozó elvtársak részére. Tanórák kedden és pénteken este 7—8 óráig. Jelentkezni f. hó 13-ig lehet a pártitkárságnál, Maros-utca 4. sz. Kis-kaszinó.

Pénteki gyülések.

Textilmunkások és munkásnők tagértekezlete este fél 6 órakor a Kis-kaszinóban. — Vas- és fémmunkások tagértekezlete este 7 órakor a Kis-kaszinóban.

Felelős szerkesztő: **Deák Dezső.** | Kiadó: **Szedlitska Lajos.**
Kiadja: A MUNKA lap- és nyomdavállalat szövetk.
Szerkesztőség: Vár-utca 7. Telefon 10-96.
Kiadóhiv. Maros-utca 4, Kiskaszinó. Tel. 9-50
Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok.

Ingyenes szobát adok oly nőnek, aki két órai munkát végez háztartásomban. özv. Singer Áronné Zoltán-utca 15. szám alatt.

Makulatura
papir kapható a kiadóhivatalban Maros-utca 4. szám.

Izléses nyomtatványokat készit
Burkus András könyvnyomdája, Madách-u. 1.